

Un nou estudi revela que la major part de la comunitat científica no és conscient de la disparitat de gènere en el món de la recerca

- Un nou estudi amb un enfoc multidimensional, ha avaluat si dones i homes estaven igualment representats, participatius i visibles en el 1r Congrés de la Societat Ibèrica d'Ecologia (SIBECOL).
- Els homes van presentar la majoria de les ponències magistrals (67%) i van ser més participatius (68% de les preguntes). Tanmateix, el nombre de preguntes fetes per dones va augmentar quan la ponent o la moderadora era una dona.
- Un dels resultats més preocupants ha estat que la majoria dels enquestats, incloent dones, no van notar disparitats de gènere en la participació durant el temps de preguntes i respostes.
- La minoria que va detectar disparitat de gènere eren majoritàriament dones, que van percebre més estereotips masculistes i es van sentir més excloses que els homes

Blanes, 10 de febrer del 2022. Un estudi liderat per la investigadora Anna Lupon del Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB-CSIC) juntament amb científics i científiques la Universitat de les Illes Balears (UIB), el Departament de Geografia de la Universitat de Califòrnia a Berkeley, el Grup d'Ecologia Aquàtica de la Universitat de VIC (UVIC), l'Institut de Botànica i ecologia del Paisatge de la Universitat de Greifswald, el Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF), l'Institut de Ciències del Mar (ICM-CSIC), l'Escola de Ciències Biològiques de la Universitat de Bristol, l'Institut de Recerca de l'Aigua (IdRA) de la Universitat de Barcelona, el Laboratori de Ciències del Clima i Ambiental (LSCE), l'Estació Biològica de Doñana (EBD-CSIC), del Centre d'Estudis Ambientals i Marins (CESAM) de la Universitat d'Aveiro, del Centre de Ciències del Mar i del Medi Ambient (MARE) la Universitat de Coimbra, el Centre d'Ecologia, Evolució i Canvis Ambientals (cE3c) de la Universitat de Lisboa, el Departament de Política i Ciències Socials de la Universitat Pompeu Fabra, el Centre Leibniz de Recerca del Paisatge Agrícola (ZALF), el Berlin-Brandenburg Institut de Recerca Avançada de la Biodiversitat (BBIB), la Universitat Ramon Llull, la Universitat de Murcia, la Universitat Complutense de Madrid, el Grup de Plantes i Ecosistemes (PLECO) de la Universitat d'Anvers i el Centre Leibniz d'Investigació del Paisatge Agrícola (ZALF) i la Universitat d'Aarhus, publicat a la revista [Plos One](#) ha constatat que la majoria de científics no són conscients de la disparitat de gènere en el món de la recerca.

Per a la seva elaboració, s'ha analitzat la representació femenina al 1r Congrés de la Societat Ibèrica d'Ecologia (SIBECOL), celebrat a Barcelona l'any 2019. L'elecció d'aquest congrés es deu a que l'ecologia és una de les disciplines científiques on hi ha més presència de dones. En concret, les autores i autors del treball s'han fixat en el rol, percepció, experiència personal i visibilitat de les científiques en aquest esdeveniment.

Biaixos evidents i persistents

Malgrat les recents polítiques encarades a reduir les desigualtats entre homes i dones en el món científic, els biaixos de gènere segueixen sent evidents en aspectes clau en relació al progrés de la carrera científica, com poden ser l'adquisició de beques o premis, l'assistència a congressos o les aparicions en els primers o últims llocs d'autoria en articles rellevants.

Aquests desequilibris de gènere, que segons les autores i autors de l'estudi són alarmants en si mateixos, redueixen la visibilitat de les dones investigadores, i poden desencadenar cercles viciosos de biaix de gènere que expliquen la persistència del sostre de vidre.

En aquest sentit, les conferències i congressos són plataformes ideals per estudiar les bretxes de gènere en el món científic, ja que són esdeveniments culturals importants que reflecteixen les barreres i obstacles existents per a les dones en l'àmbit científic.

Només un 33% dels ponents principals eren dones

Tot i que en termes d'assistència, autories i presentacions la conferència presentava un equilibri de gènere, les científiques van estar menys representades en les posicions més prestigioses d'aquesta, com són les ponències magistrals (33%) o les últimes autories (29%). A més, les dones eren minoria (menys del 40%) tant en els comitès organitzadors com en els científics.

Aquests resultats coincideixen amb estudis anteriors que mostren que, tot i que el camp de l'ecologia és generalment dominat per dones a nivell estudiantil, les dones encara estan poc representades en càrrecs acadèmics d'alt nivell i prestigi.

Menys participació en els torns de preguntes

En les xerrades analitzades, la proporció entre dones i homes entre l'audiència va ser similar (40 i 60%, respectivament) independentment del gènere del ponent. Tanmateix, el nombre total d'assistents va variar en funció del gènere del ponent, essent de mitjana un 12,3% superior quan el ponent era un home que quan era una dona.

Un altre resultat preocupant de l'estudi és que les dones van participar menys que els homes en els torns de preguntes i respostes. En concret, de totes les xerrades que van rebre preguntes, només en un 37% dels casos una dona va fer la primera pregunta.

D'altra banda, dones i homes van fer un nombre similar de preguntes quan la ponent o moderadora era una dona, mentre que els homes feien més preguntes quan el ponent o el moderador era un home, uns resultats demostren que és important tenir dones en posicions visibles o de prestigi per tal d'augmentar el sentiment de pertinença de les dones en ciència.

Cap a unes conferències científiques més inclusives

Amb tot, els resultats de l'estudi posen de manifest la importància d'avançar cap a una major inclusió de les dones, ja que, aquesta "invisibilitat" pot afectar el seu benestar i la motivació per seguir una carrera científica. Així mateix, segons subratllen les autores i autors de l'estudi, "pot comprometre la qualitat general de l'acadèmia, que es beneficia de la integració de diferents perspectives". Per això, aposten per seguir avaluant els factors que dificulten l'èxit de les dones a la ciència amb l'objectiu de garantir un futur equitatiu en les disciplines científiques.

"Aquest enfoc multidimensional de l'estudi és fonamental per oferir una avaluació integral de la situació de les dones a les ciències i per desenvolupar l'elaboració de polítiques basades en l'evidència que promoguin conferències científiques inclusives" explica l'Anna Lupon, investigadora del CEAB-CSIC

Article de referència: Lupon A, Rodríguez-Lozano P, Bartrons M, Anadon-Rosell A, Batalla M, Bernal S, et al. (2021) Towards women-inclusive ecology: Representation, behavior, and perception of women at an international conference. PLoS ONE 16(12): e0260163. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0260163>

Recursos Visuals: [Descarregar imatges](#)

Contacte

Oficina de comunicació CEAB: comunicacio@ceab.csic.es

Dr. Anna Lupon, Investigadora del CEAB-CSIC, alupon@ceab.csic.es / anna.lupon@gmail.com